

БОСНА И ХЕРЦЕГОВИНА
РЕПУБЛИКА СРПСКА
ВРХОВНИ СУД РЕПУБЛИКЕ СРПСКЕ
Број: 15 0 У 002482 16 Увп
Бања Лука, 5.10.2018. године

Врховни суд Републике Српске у вијећу састављеном од судија Смиљане Мрша, предсједника вијећа, Душка Бојовића и Страхине Ђурковића, чланова вијећа, уз учешће Здравке Чучак као записничара, у управном спору по тужби РС, заступане по Правобранилаштву РС - Сједиште замјеника у Т., (у даљем тексту: тужилац), против рјешења број 21.05/473-4/15 од 6.3.2015. године Управе... (у даљем тексту: тужена), у предмету признавања права својине на узурпираном земљишту, одлучујући о захтјеву тужиоца за ванредно преиспитивање пресуде Окружног суда у Требињу број 15 0 У 002482 15 У од 19.11.2015. године, у нејавној сједници одржаној дана 5.10.2018. године донио је

ПРЕСУДУ

Захтјев се одбија.

Образложење

Побијаном пресудом је одбијена као неоснована тужба против уводно означеног оспореног акта, којим је одбијена жалба тужиоца изјављена против рјешења ПЈ тужене у Г., (у даљем тексту: ПЈ Г.) број 21.17/473-121/14 од 19.12.2014. године, којим је признато право својине С. (М.) Ђ. на узурпираном земљишту означеном као к.ч. број ... и број ... к.о. К., те одређена укњижба права својине на том земљишту у корист именованог са 1/1 дијела.

Одбијање тужбе је образложено тиме да како су именовани и његов правни предник предметно земљиште, уписано као државна својина - ерар, користили уназад 70 година, те како је то земљиште последице последњег рата рјешењем Министарства ...- Одсјек Г. број 05-050-12-426-1/99 од 30.11.1999. године враћено у посјед именованом, па како он и даље користи то земљиште, што све су потврдили саслушани свјedoци Ш.Ђ. и Х.Ч., за које земљиште уредно плаћа порез и редовно сваке године са њега убире плодове, испуњени су услови да му се на том земљишту призна право својине у смислу члана 3. и 5. Закона о узурпацији („Службени гласник РС“ број 70/06), на шта не може утицати чињеница да он сада има пребивалиште у М. и да не живи на свом имању у оквиру којег се налазе те непокретности, будући да су му стамбени објекти у којима је становао до 1992. године, порушени (заједно са привредним објектима) у току последњег рата, што значи да он и даље врши фактичку власт над тим непокретностима у смислу одредаба члана 303. Закона о стварним правима („Службени гласник РС“ број 124/08, 58/09 и 95/11) према којима није неопходно да лице које врши фактичку власт на ствари стално борави на одређеној непокретности, већ је довољно да као посједник повремено непокретност користи као своју и да исказује вољу да ту непокретност и даље користи.

Благовременим захтјевом за ванредно преиспитивање те пресуде (у даљем тексту: захтјев) тужилац побија њену законитост због повреде закона и повреде правила о поступку која је могла бити од утицаја на рјешење ствари, истичући да није спорно да је предметно земљиште уписано као државна својина-ерар и да се налази у посједу С.Ђ. и да је поступак покренут по службеној дужности, као претходно питање у поступку експропријације, али да није правилан став нижестепеног суда у погледу признавања права својине не предметном земљишту, јер је чланом 5. став 3. Закона о узурпацији прописано да ако диобе, односно споразума није било, право својине уписује се на сва физичка лица која су се затекла на узурпираном земљишту 8. јула 1955. године, уколико стално живе на узурпираном земљишту, односно на основу насљеђа на њихове насљеднике који стално живе на узурпираном земљишту, док је ставом 4. тог члана прописано да то право припада и оним члановима уже породице који су рођени послје наведеног датума под условом да стално живе на узурпираном земљишту. Како именовани не испуњава услов сталног живљења на предметном земљишту, јер борави у М., а само повремено током љета користи то земљиште, произилази да нема континуитет сталног боравка на узурпираном земљишту, због чега не испуњава услов из члана 5. Закона о узурпацији да му се призна право својине на том земљишту. Сходно томе сматра неправилним позивање нижестепеног суда на одредбе члана 303. Закона о стварним правима, јер се именовани не може сматрати фактичким посједником предметних непокретности, будући да повременим коришћењем узурпираног земљишта није стекао и фактичку власт над тим земљиштем. Такође износи мишљење да је нижестепени суд побијаном пресудом повриједио одредбу члана 8. Закона о општем управном поступку („Службени гласник РС“ број 13/02, 87/07 и 50/10) према којој се мора утврдити право стање ствари и у том циљу потпуно и правилно утврдити све чињенице и околности које су важне за доношење законитог и правилног рјешења, а такође повриједио и одредбу члана 10. истог закона јер није брижљиво и савјесно оцијенио сваки доказ посебно, а и све доказе заједно те на основу тога донио правилну и закониту одлуку. Предлаже да се захтјев уважи и побијана пресуда „поништи“ као незаконита.

Тужена је доставила све списе предмета управног поступка а није дала одговор на захтјев.

Заинтересовано лице у овом управном спору, С.Ђ., није дао одговор на захтјев, иако му је захтјев уредно достављен са поуком о праву давања одговора на захтјев.

Размотривши захтјев, побијану пресуду, те остале прилоге у списима предмета, на основу одредбе члана 39. Закона о управним споровима („Службени гласник РС“ број 109/05 и 63/11, у даљем тексту: ЗУС) одлучено је као у изреци ове пресуде из следећих разлога:

Из списка предмета ове управне ствари произилази да је поступајући по захтјеву тужиоца за експропријацију непокретности заинтересованог лица, ради измјештања корита ријеке М. на подручју општине Г., за потребе ЗП Р и Т Г а.д. Гацко, ПЈ Г. донијела рјешење број 21.17/473-121/2014 од 07.06.2014. године којим се усваја приједлог заинтересованог лица за експропријацију предметних непокретности, које рјешење је по жалби тужиоца поништено рјешењем тужене број 21.05/473-287/14 од 01.09.2014. године у погледу предметних непокретности, а ради расправљања претходног питања признавања узурпације заинтересованом лицу на тим непокретностима.

У поступку расправљања узурпације, првостепени орган је одржао усмену расправу дана 28.11.2014. године, уз учешће вјештака геодетске струке који је извршио идентификацију предметних парцела и констатовао да се налазе у пољопривредном комплексу, а увидом у катастар из 1952. године су биле уписане на А. (М.) Ђ., те након рјешења о наслеђивању Општинског суда у Требињу-Одјељење Г. број 19/71 од 20.09.1971. године је на тим парцелама као једини наследник и посједник уписан С.(М.) Ђ., заинтересовано лице у овом управном спору, у п.л. број ..., који посједовни лист је замијењен са посједовним листом број ..., а у вези са чим је именовани изјавио да није знао да се то земљиште води као државно, истичући да предметне парцеле није напустио јер их је користио све до ратних дешавања 1992. године, па су му заједно са осталим непокретностима враћене послје послједњег рата, рјешењем Министарства ... -Одсјек Г. број 05-050-12-426-1/99 од 30.11.1990. године, што све су потврдили саслушани свједоци, а за које непокретности уредно плаћа порез и редовно са њих сваке године убире плодове. На основу тако утврђеног чињеничног стања, ПЈ Г. је донијела рјешење број 21.17/473-121/14 од 19.12.2014. године, којим је именованом признала право својине на предметном узурпираном земљишту означеном као к.ч. број ..., њива звана Б, V класе у површини од 750 м² и њиве IV класе у површини од 3.000 м², уписане у з.к. уложак број ... - ерар и к.ч. број ..., њива звана Б. V класе, у површини од 3.050 м², уписана у з.к. уложак број ... - ерар, тако да је одређена укњижба права својине у корист именованог са дијелом 1/1, будући да је то земљиште узурпирано прије 8. јула 1955. године и постоји континуитет посједа. На то рјешење је тужилац изјавио жалбу, истичући (као у предметном захтјеву) да је именовани напустио то земљиште јер стално борави у М., због чега нема услова да му се у смислу Закона о узурпацији призна право својине на том земљишту, а тужени је оспореним актом одбио жалбу као неосновану, што је и оснажено побијаном пресудом, са разлозима који су изнесени у уводном дијелу образложења ове пресуде.

Побијана пресуда је правилна и законита.

Одредбом члана 3. став 1. Закона о узурпацији је прописано да се на земљиштима која су узурпирана прије 8. јула 1955. године признаје право својине уколико одредбама тог закона није другачије одређено, а одредбом члана 4. став 1. истог закона је прописано да се на узурпираном земљишту може признати право својине само ако је узурпант физичко лице, па одредбом члана 5. став 1. истог закона прописано да право својине које се признаје на узурпираном земљишту уписује се у корист узурпанта у јавне књиге о евиденцији некретнина, с тим да је ставом 3. тог члана прописано ако диобе, односно споразума није било, право својине уписује се на сва физичка лица која су се затекла на узурпираном земљишту 8. јула 1955. године, уколико стално живе на том земљишту, односно по основу наслеђа на њихове наследнике који стално живе на узурпираном земљишту, са одређеним идеалним дијеловима.

Како је предметно земљиште уписано као државна својина - ерар, а узурпирано прије 8. јула 1955. године, те да постоји континуитет посједа тог земљишта од стране заинтересованог лица односно његовог правног предника, од којег је он наслиједио то земљиште према рјешењу о наслеђивању из 1971. године, када је и уписан као посједник тог земљишта, које је користио све до 1992. године када је избио оружани сукоб на простору бивше СР БиХ, те му потом то земљиште, заједно са осталим непокретностима на којима се налазе његови стамбени и привредни објекти (који су порушени), враћено у посјед рјешењем Министарства ... -Одсјек Г. из 1999. године, за које земљиште уредно и плаћа порез и редовно са њега сваког љета убире плодове, неспорно је да су били

испуњени услови да се заинтересованом лицу призна право својине на том земљишту, у смислу наведених одредаба Закона о узурпацији. На другачије закључивање не може утицати то што он борави у М., а љети убире плодове са тог земљишта, јер посјед непокретности представља фактичку власт над непокретности, у смислу одредаба чл. 303. став 1. и 2. Закона о стварним правима којима је прописано да је државина фактичка власт на ствари (став 1), а лице које своју фактичку власт врши лично или путем пуномоћника у држању јер непосредни држалац. С тим у вези треба истаћи да правно призната фактичка власт постоји када неко лице има објективну могућност да располаже са одређеном ствари, односно када је та ствар у сфери његове контроле, па уједно представља и облик економског искоришћавања ствари, што значи да је држалац економски власник ствари, а воља да се та ствар држи као своја је садржана у самом појму фактичке власти, који услови у конкретном случају у погледу постојања фактичке власти на предметном земљишту су неспорно испуњени. Стога није неопходно да лице које врши фактичку власт на ствари стално борави на одређеној непокретности, већ је довољно да повремено непокретност користи као своју и исказује вољу да ту непокретност и даље користи, што је правилно и образложено у побијаној пресуди. Због тога није било услова за примјену одредбе члана 6. став 1. тачка д) Закона о узурпацији, којом је прописано да се неће признати право својине на земљишту које је узурпирано прије 8. јула 1955. године ако је то земљиште узурпант напустио, јер предметно земљиште заинтересовано лице није напустило, будући да и врши фактичку власт над тим земљиштем, а сходно чему се приговори тужиоца у том смислу, у погледу примјене материјалног права а и у погледу повреда правила поступка, указују потпуно без основа.

Имајући у виду све изнесено, овај суд налази да побијаном пресудом није остварен разлог њене незаконитости из одредбе члана 35. став 2. ЗУС, па се отуда, на основу одредбе члана 40. став 1. истог закона, захтјев одбија као неоснован.

Записничар
Здравка Чучак

Предсједник вијећа
Смиљана Мрша

Тачност отправка овјерава
Руководилац судске писарнице
Амила Подрашчић